

**ŠOLSKO TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2020/2021**

SLOVENIJA, VSE NAJBOLJŠE

- 3. in 4. letnik – gimnazijski programi**
- 3. in 4. letnik – srednji strokovni programi**
- 1. in 2. letnik – poklicno-tehniški programi**

Marjan Rožanc: LJUBEZEN IN ROMAN O KNJIGAH

NAVODILA ZA PISANJE RAZLAGALNEGA SPISA

Čas pisanja: 90 minut

In beseda je bila Ljubezen

Razmišljali boste o romanu Ljubezen in eseju Kako sem odkril vseмогоčo besedo ali Ludvik Mrzel.

S pomočjo priloženih odlomkov in predpisane literature pojasnite naslov eseja Kako sem odkril vseмогоčo besedo ali Ludvik Mrzel.

Na podlagi romana Ljubezen se opredelite do kritiškega citata *Izgubljeno harmonijo sveta ohranja pred uničenjem mladi junak z ljubeznijo* in ga povežite z razpadom Marjanove fantovske družčine. Razložite, kateri trije dogodki v romanu po vašem mnenju najbolj ponazarjajo ključni besedi *uničenje* in *ljubezen*.

Katero besedilo Vas je bolj pritegnilo – roman ali esej? Svoje razmišljanje povežite tudi z zaključnim spoznanjem pripovedovalca v izbranem besedilu.

Želimo Vam ustvarjalno pisanje.

OBRNITE LIST!

PRILOGA: ODLOMKI

In ta napor je označeval vso mojo puberteto: na vsak način in po vsej sili sem hotel življenje nadomestiti z besedo. Telesno zrelost naj bi nadomestila beseda, močatost – beseda, žensko in vzajemno ljubezen – beseda, velika in pomembna dejanja – beseda, velika in pomembna beseda. Saj če sem bil svojim idolom, ki so bili zreli in sredi velikih dejanj, v čem enakovreden, sem jim bil samo v razgledanosti, v besednem zakladu, v duhovni razvitosti in v tenkočutnosti. In nepotešen in nepotrpežljiv, nezrel, kakršen sem bil, sem bolj kot v svoje telo, ki je tako izdajalsko bolehalo, bolj kot v čas, ki prinaša zrela leta kar sam od sebe, bolj kot v življenje verjel v čarovnijo in moč besede. Beseda je bila tista, ki naj bi vse nadomestila in vse uredila.

Marjan Rožanc: Kako sem odkril vsemogočo besedo ali Ludvik Mrzel. V: Roman o knjigah. Ljubljana: Delo, 2004, str. 40.

Od branja sem terjal nekaj drugega, nekaj več ... Razumevanje mojega življenja, prebolevanja mojih tegob, istovetnost z nemočjo in malodušnostjo, ki sta me pestili od jutra do večera, vključitev v življenje, ki je sicer odtekalo mimo mene. In spet sem si rekel: Kakšna kanadska jezdna policija, zlato na Aljaski in podobna sranja, kakšno prevračanje devic in meniško otipavanje, Willy Fritsch in Beniamino Gigli, kakšni partizani ...! Jaz in moja vključitev v svet!

In za ta namen je pisal samo Ludvik Mrzel in noben drug pisatelj. Ali ni bilo tudi v Ludviku, v sicer odraslem človeku, čutiti isto nemoč, isti strah in isto nesposobnost, da bi se dejavno vključil v življenje, isto samousmiljenje in melanholijo, ki pa ju je premagoval z lepoto in močjo svoje besede. Ali ni tudi Ludvik bežal pred navidez pomembnimi dogodki in rajši pisal o pozabljenem plašču v kupeju, o čakalnicah, o gabrih na polju, o praznih poštnih nabiralnikih in še praznejših pismih, o garderobah in rokavicah, o klopeh v parkih ... In to pisal z besedami in s stavki, ki so bili lepši in polnejši od vsega drugega.

Marjan Rožanca: Kako sem odkril vsemogočo besedo ali Ludvik Mrzel. V: Roman o knjigah. Ljubljana: Delo, 2004, str. 41.

Nič takega. To je pripoved in nič drugega. Morda pripoved o ljubezni.

Koga sem namreč imel vse rad v tistih otroških letih, imel rad ali kako drugače norel za njim! Prav vse telovadce pri Sokolu, tiste iz Vodmata in one s Tabora, vse tečajnike skrivnostnega plesnega tečaja v gostilni pri Malisu, ki jih je razgnala policija, vse poznejše aktiviste, internirance in partizane: Preličevega Borisa, Počrvinovega Vinka, Smoletovega Milana, Frasovega Toneta in Frasovega Ludvika, Rožičevega Edija in Balohovega Pavla. Rad sem imel tudi vse komuniste, vseh tistih pet konspirativnih fantov in deklet, ki so se zbirali v Lasanovi gostilni za Kemično tovarno: Markičevega Zdravka, Kogojevega Rada, Bežanovega Frica, Okretičevo Zorko in Koroščevo Tino.

Marjan Rožanc: Ljubezen. Ljubljana: MK, 1986, str. 11.

A zakaj sem ime rad vse te ljudi? Najbrž zato, ker sem bil otrok in ker sem imel na stežaj odprto, brezmejno srce. Počrvinovega Vinka sem ljubil preprosto zato, ker sem nič kolikokrat začutil, da ima tudi on rad mene, Markičevega Zdravka zato, ker me je hotel kot zagnan komunist z vso svojo gorečnostjo prepričati, da telesna ljubezen med dekletom in fantom ni greh, ampak prav narobe, višek v združitvi moškega in ženske; Bassinovega Milana zato, ker je bil najbolj neroden ministrant in ga je gospod Urbanek nekajkrat kar med mašo pognal iz cerkve, hkrati pa je bil najduhovitejši nogometaš na Kodeljevem in v Zeleni jami ...

Marjan Rožanc: Ljubezen. Ljubljana: MK, 1986, str. 12–13.

Skratka, konec je bilo moje otroške odprtosti in ljubezni, konec otroštva. Odrasel sem in postal mož.

Odkolovratil sem po prašni cesti vzdolž železniških tirov do Savinje, zavil ob reki navzgor po nabrežju svobode, sedel na eno izmed klopi in se razjokal kot otrok.

Marjan Rožanc: Ljubezen. Ljubljana: MK, 1986, str. 197.